

**Психологічні особливості мислення
дітей молодшого шкільного віку
з мовленнєвими порушеннями**

Магістрант: Трембовецька Т.В.

Науковий керівник: Потапчук Є. М.,

доктор психологічних наук,

професор

Об'єкт дослідження :

мислення дітей молодшого
шкільного віку.

Предмет дослідження :

психологічні особливості
мислення дітей молодшого
шкільного віку з порушеннями
мовленнєвого розвитку.

Мета дослідження :

розробка системи психокорекційних занять, спрямованих на розвиток мислення дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями.

Гіпотеза:

мовленнєві порушення негативно впливають на розвиток і функціонування мислення дітей молодшого шкільного віку. Сприяння розвитку мислення у молодших школярів із мовленнєвими порушеннями можливий засобами корекції мовлення.

Завдання дослідження:

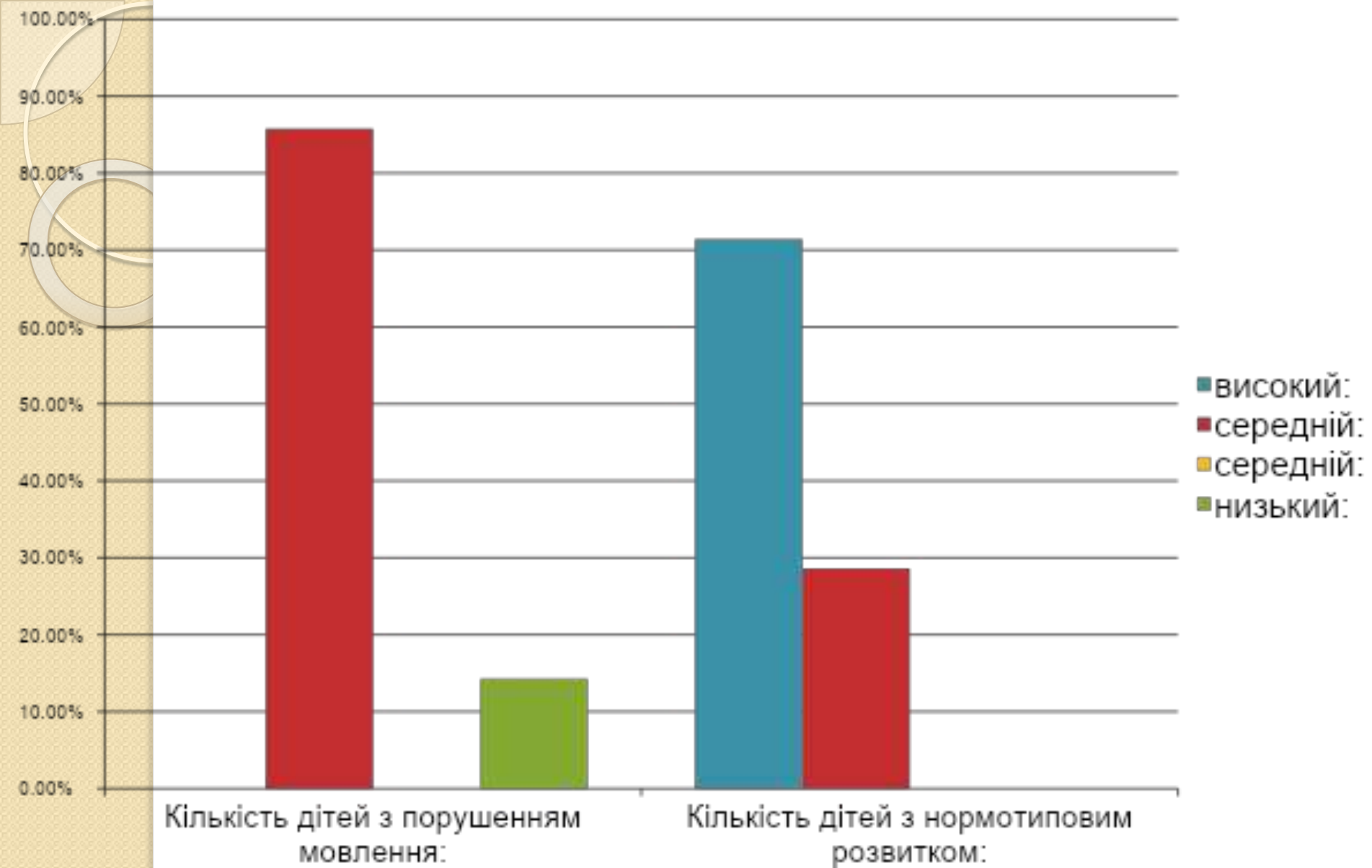
- здійснити теоретичний аналіз проблеми розвитку мислення дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями.
- провести експериментальне дослідження психологічних особливостей розвитку мислення дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями та проаналізувати результати.
- розробити систему психокорекційних занять, спрямованих на розвиток мислення дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями та перевірити її ефективність.

Методи дослідження :

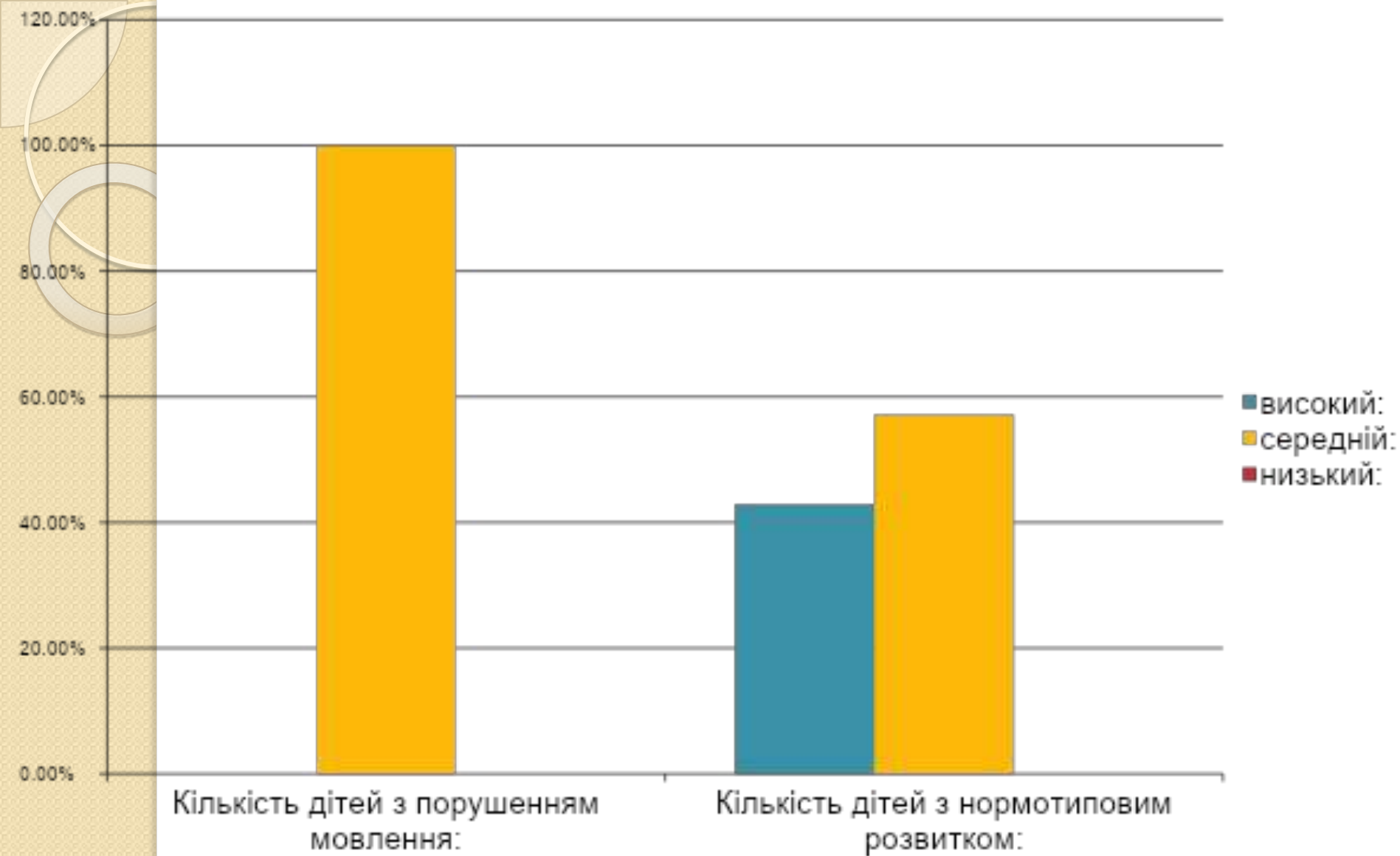
- **Теоретичні** (аналіз психолого-педагогічної, психолінгвістичної та медичної літератури з проблем розвитку мислення у дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями);
- **Емпіричні** (діагностичні – спостереження, анкети, бесіди, біографічні методи – збір та аналіз анамнестичних даних; константувальний та формувальний експеримент;
- **Методи математичної статистики** - U-критерій Манна-Уїтні; кореляційний аналіз Спірмена.

Психодіагностичний інструментарій:

- Методика «Словникова мобільність» В.В. Клименка;
- Методика «Вивчення розуміння мовлення» за Г.Чиркіною;
- Методика Л.С.Виготського – Л.С.Сахарова;
- Прогресивні матриці Дж.Равена (дитячий варіант);
- Модифікована психодіагностична методика Н.Л.Бєлопольської виключення предметів «Четвертий зайвий».

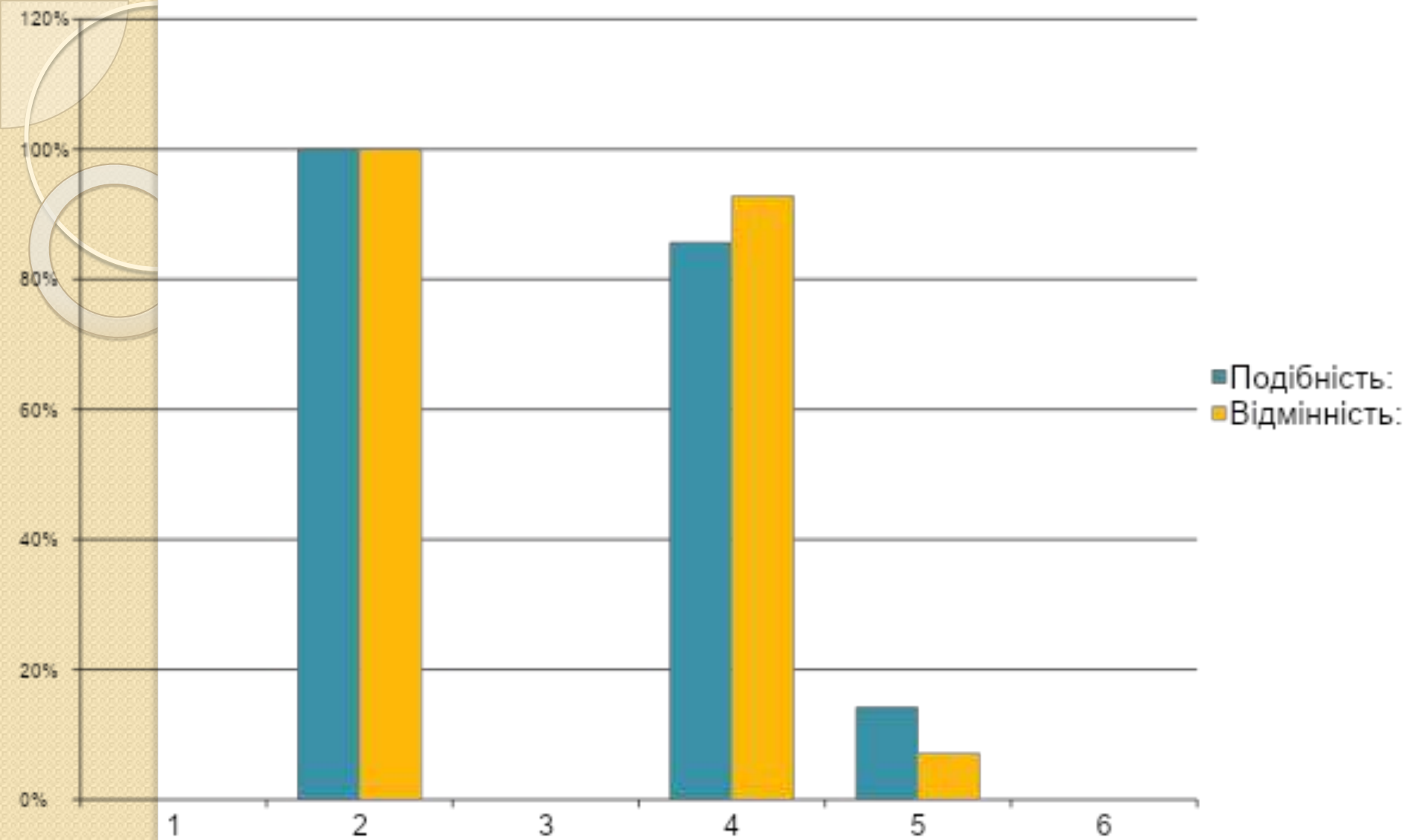

Рис. 1. Рівень розвитку словникового запасу

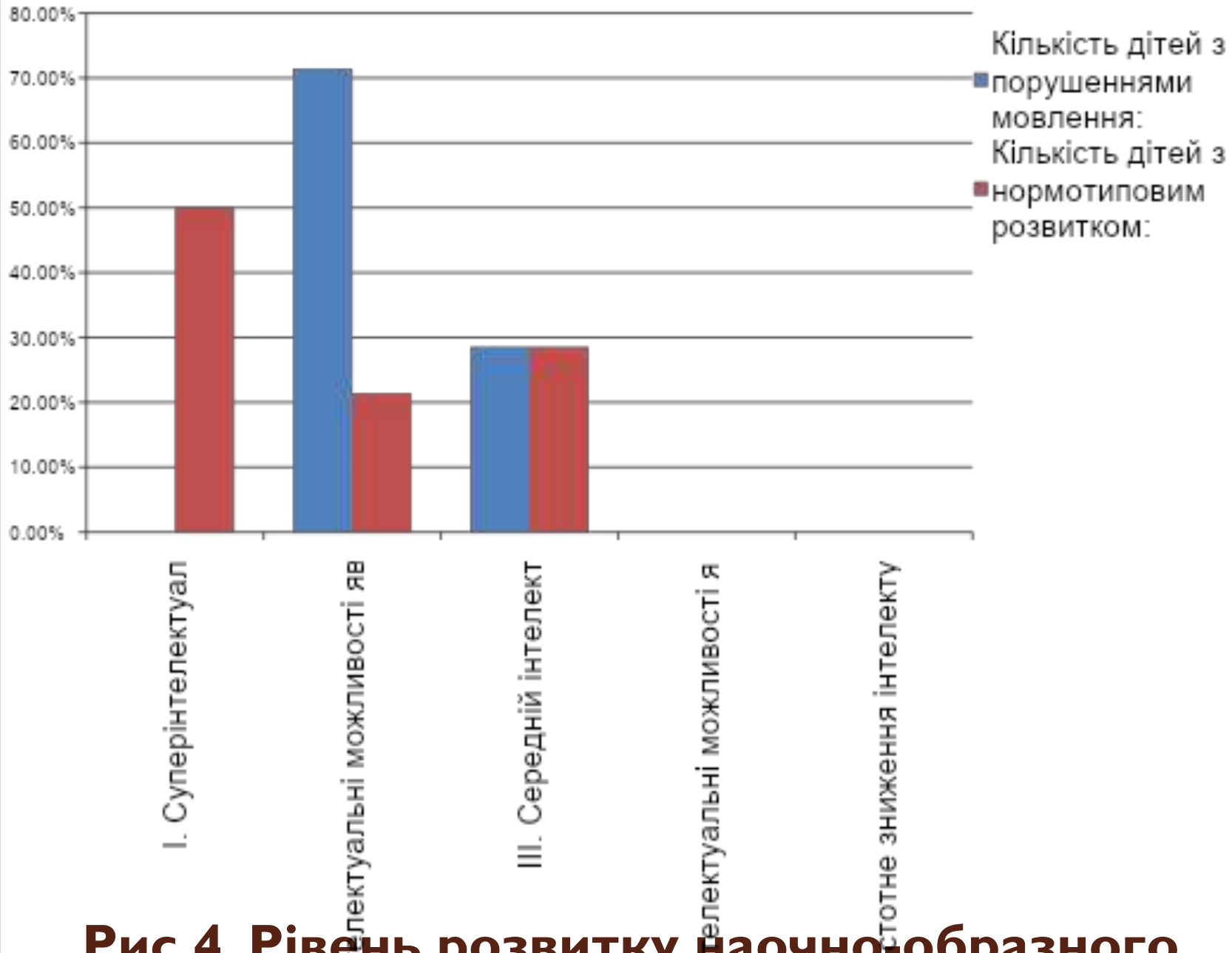

Рис.2. Рівень мовленнєвого розвитку

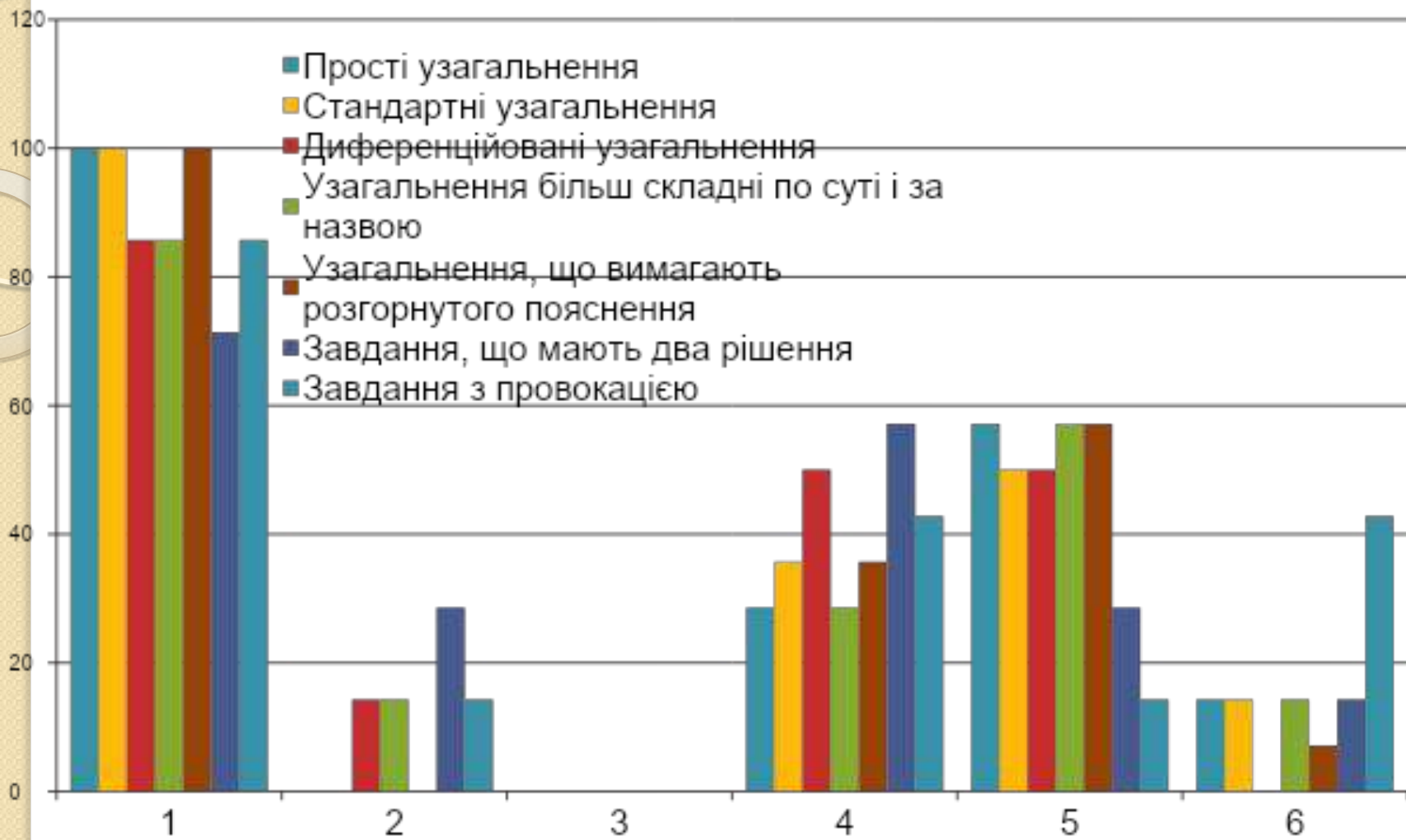

Рис.3. Рівень понятійного розвитку

Рис.4. Рівень розвитку наочно-образного мислення

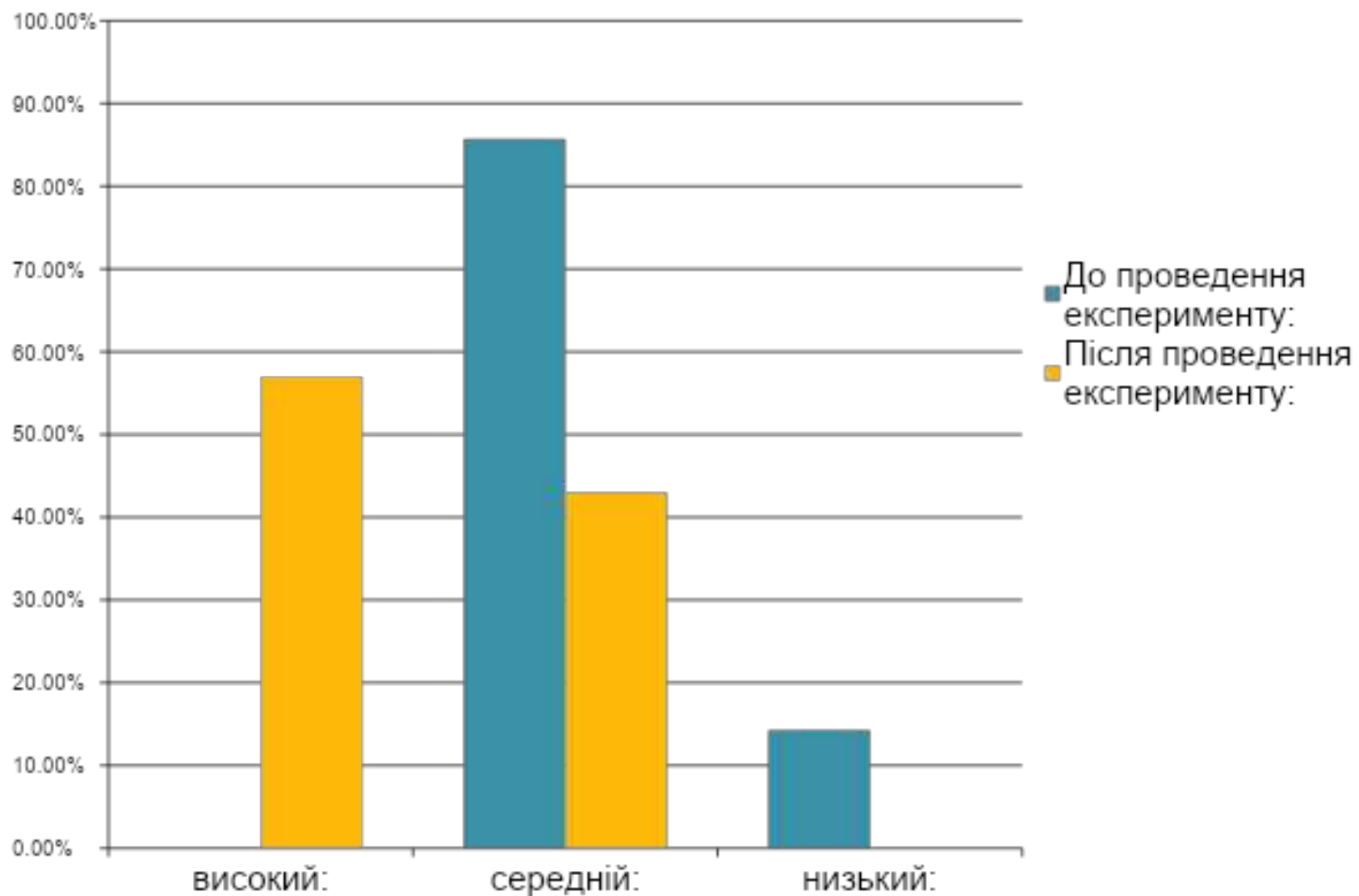

Рис.5. Рівень розвитку мисленнєвих операцій в групах

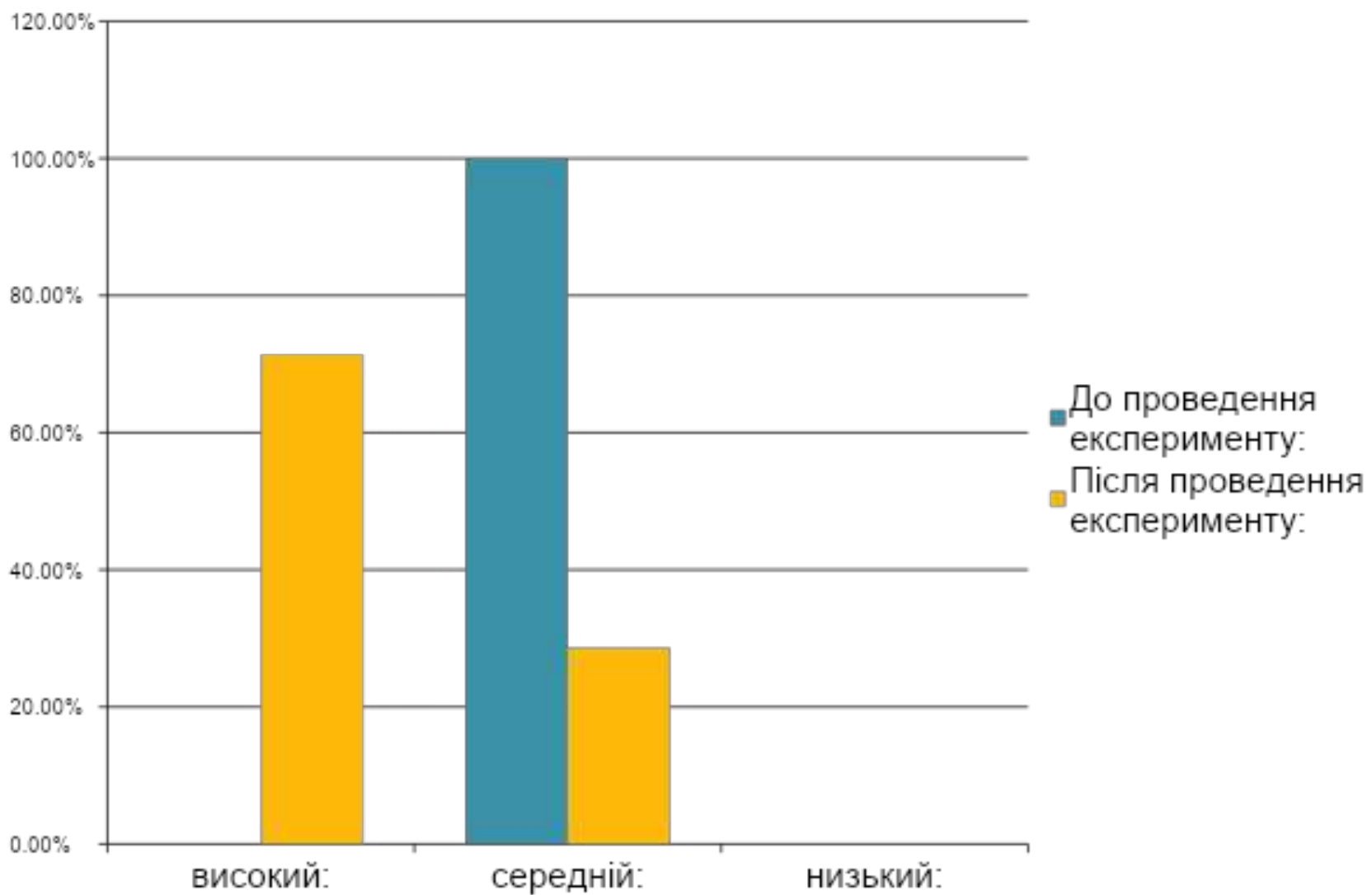
Система психокорекційних занять позаурочної діяльності «Розвиток мислення молодших школярів з мовленнєвими порушеннями»

Мета:

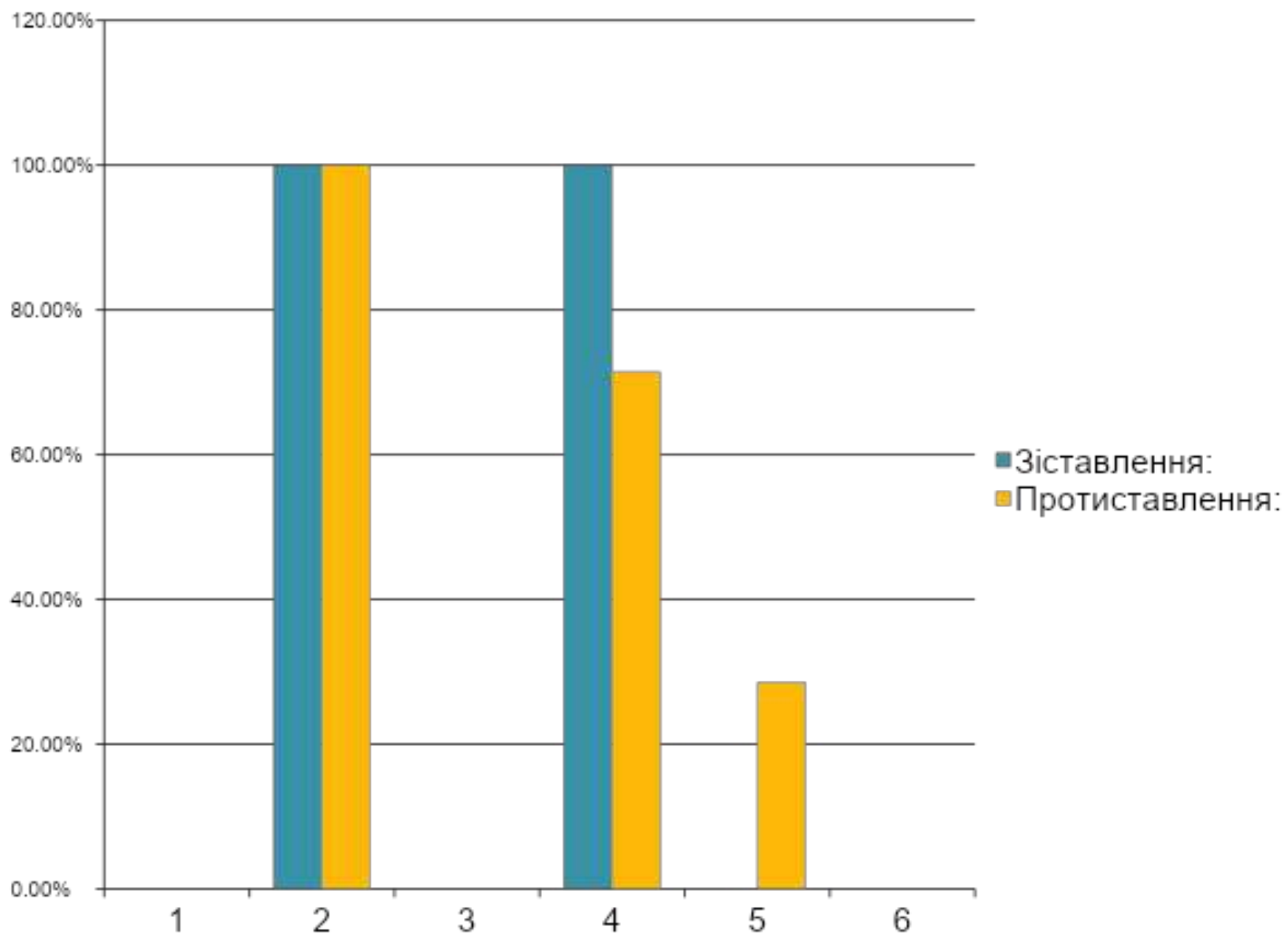
- розвиток мисленнєвих операцій;
- формування мотивації, операційного компонента й контролю в мовленнєвій та мисленнєвій діяльності;
- формування перцептивно-мнестичних функцій;
- формування мовленнєвих компетенцій, необхідних для оволодіння операційним складником мислення.

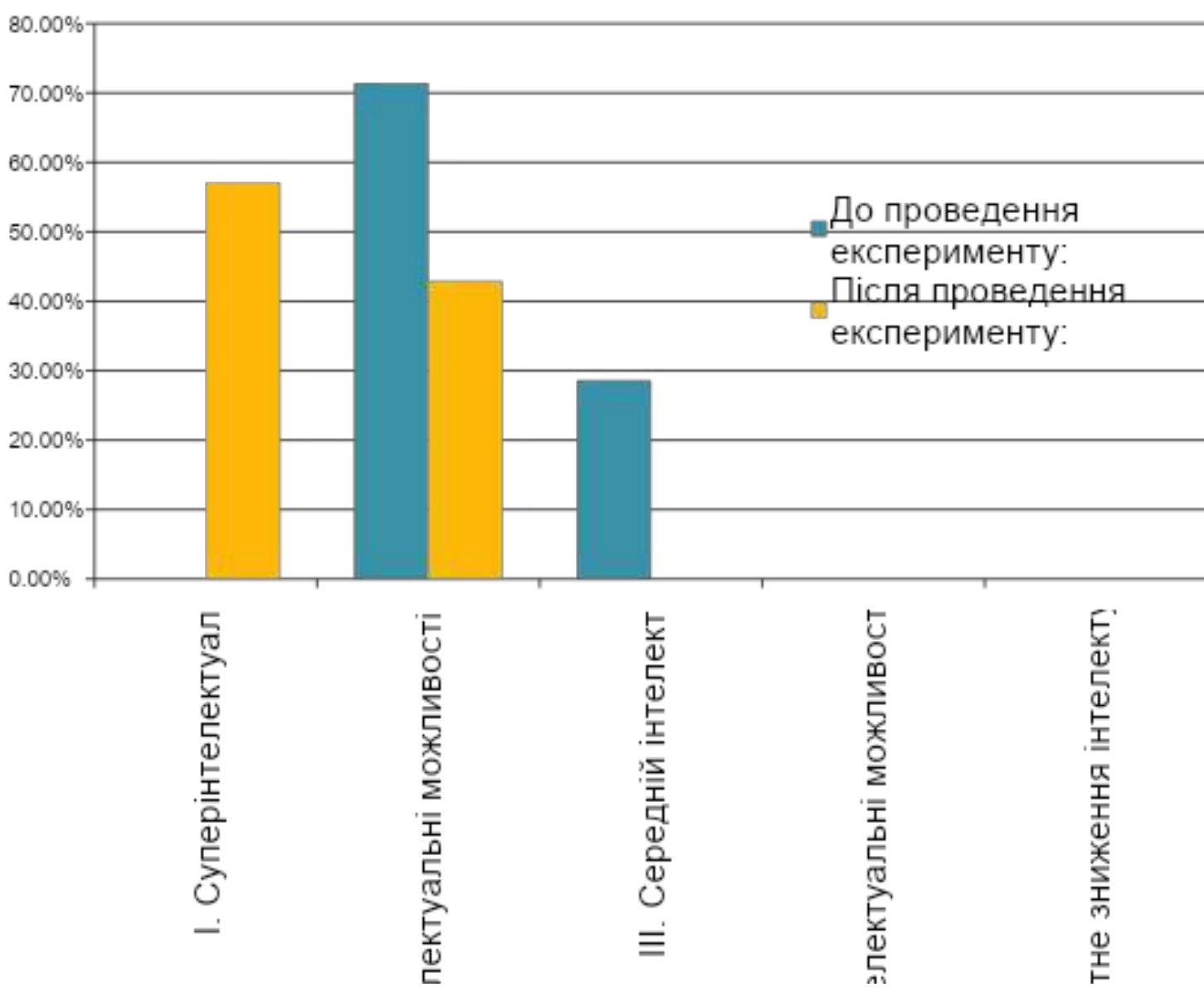
Рис.6. Рівень розвитку словникового запасу

Рис.7. Рівень мовленнєвого розвитку

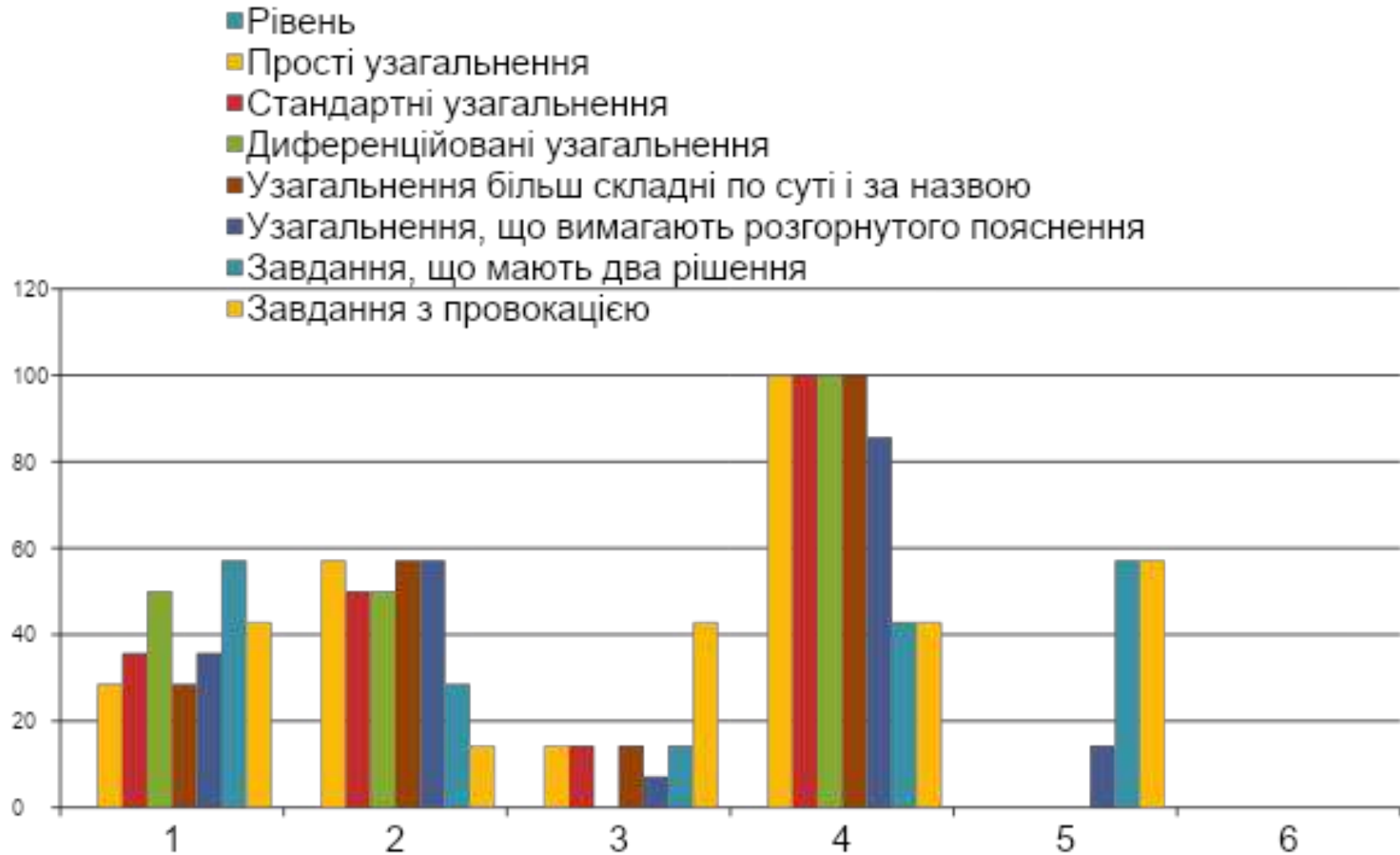

Рис.8. Рівень понятійного розвитку

Рис.9. Рівень розвитку наочно-образного мислення

Рис. 10. Рівень розвитку мисленнєвих операцій в групах

Практична значущість:

- розроблена і апробована система психокорекційних занять позаурочної діяльності «Розвиток мислення молодших школярів з мовленнєвими порушеннями» показала позитивну динаміку та може бути використана в роботі з дітьми.